

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 2. 6. 2014
COM(2014) 335 final

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

Dôstojný život pre všetkých: od vízie k spoločným opatreniam

**„DÔSTOJNÝ ŽIVOT PRE VŠETKÝCH:
OD VÍZIE K SPOLOČNÝM OPATRENIAM“**

1. Úvod

Odstránenie chudoby a dosiahnutie trvalo udržateľného rozvoja sú základné globálne výzvy, ktoré ovplyvňujú životy súčasných a budúcich generácií a budúcnosť celej planéty. Tieto výzvy sú univerzálne a navzájom prepojené a vyžadujú si globálnu reakciu. Na ich riešenie je potrebný pevný politický záväzok a rozhodné opatrenia všetkých zainteresovaných strán na všetkých úrovniach.

Tento program sa musí zamerať na náš globalizovaný a vzájomne prepojený svet, lebo súčasný stav bez zmeny už nemožno akceptovať, či už ide o ľudskú dôstojnosť, spravodlivosť, rovnosť alebo udržateľnosť. EÚ a jej členské štáty zdôraznili svoje odhodlanie spolupracovať so všetkými partnermi a zainteresovanými stranami s cieľom dosiahnuť konsenzus v otázke nového transformačného programu po roku 2015. V rámci činností, ktoré prebiehajú v otvorenej pracovnej skupine OSN pre ciele trvalo udržateľného rozvoja, EÚ poskytovala a bude aj naďalej poskytovať pomoc pri dosahovaní pokroku prostredníctvom intervencií zo strany EÚ a členských štátov, ktoré sú členmi otvorenej pracovnej skupiny.

Toto oznámenie vychádza z aktuálneho postoja EÚ, ktorý sa uvádza v záveroch Rady z júna 2013. Jeho účelom je ďalšie rozvinutie kľúčových princípov, stanovenie možných prioritných oblastí a potenciálnych cieľových tém rámca po roku 2015, navrhnutie možností, ako tieto prioritné oblasti prepojiť, a venuje sa potrebe nového globálneho partnerstva. Zároveň si zachováva flexibilitu, pokiaľ ide o reakciu na budúci vývoj medzinárodných diskusií. Je potrebné vnímať ho ako pomoc pre proces zdokonaľovania prístupu EÚ a jej členských štátov v záverečných fázach činnosti otvorenej pracovnej skupiny pre ciele trvalo udržateľného rozvoja a činnosti expertnej skupiny pre financovanie trvalo udržateľného rozvoja. Takisto prispeje k diskusii v najbližšom Valnom zhromaždení Organizácie Spojených národov pred rokovaniami, ktoré predchádzajú samitu v roku 2015.

Opiera sa o výsledky najnovších relevantných medzinárodných diskusií týkajúcich sa trvalo udržateľného rozvoja a odstránenia chudoby, medzi ktoré patrí konferencia Rio + 20, proces hodnotenia miléniových rozvojových cieľov, správa skupiny odborníkov na vysokej úrovni generálneho tajomníka OSN o rozvojovom programe po roku 2015 a správa generálneho tajomníka OSN „Dôstojný život pre všetkých“. Vychádza z diskusie s členskými štátmi EÚ. Takisto sa v ňom zohľadňujú kľúčové návrhy predložené na medzinárodnej úrovni vrátane diskusií, ktoré doteraz prebehli v rámci otvorenej pracovnej skupiny pre ciele trvalo udržateľného rozvoja, a výsledkov viacerých konzultácií so zainteresovanými stranami.

2. VÍZIA A PRINCÍPY

Základom stratégie EÚ¹ je skutočnosť, že svet disponuje technológiami a prostriedkami na odstránenie extrémnej chudoby v našom živote a nasmerovanie sveta na udržateľnú cestu zabezpečenia dôstojného života pre všetkých do roku 2030. Na dosiahnutie tejto vízie je potrebný vhodný rámec. Z hľadiska aspirácie a rozsahu by mal byť globálny a univerzálne

¹ Závery Rady „Všeobecný program na obdobie po roku 2015“, jún 2013; oznámenie Komisie „Dôstojný život pre všetkých“, február 2013; oznámenie Komisie „Po roku 2015: na ceste ku komplexnému a integrovanému prístupu k financovaniu odstránenia chudoby a udržateľného rozvoja“, december 2013, závery Rady „Financovanie odstránenia chudoby a trvalo udržateľného rozvoja po roku 2015“.

použiteľný pre všetky krajiny, pričom by mal byť založený na zodpovednosti členských štátov a zohľadňovať jednotlivé národné súvislosti, kapacity a úrovne rozvoja. Mal by byť založený na právach a byť zameraný na ľudí. Mal by rozpoznať vzájomnú prepojenosť odstránenia chudoby a trvalo udržateľného rozvoja a zamerať sa na ňu. Vyváženým spôsobom by mal integrovať všetky tri rozmery trvalo udržateľného rozvoja (sociálny, environmentálny a hospodársky).

1. Univerzálnosť a diferenciácia na základe vnútroštátnych okolností

Výzvy na odstránenie chudoby a trvalo udržateľný rozvoj sú *spoločné* – keďže sú vo všeobecnom záujme a majú význam pre všetky krajiny a ľudí vrátane budúcich generácií – aj *globálne* – keďže vo vzájomne prepojenom svete si mnohé problémy vyžadujú spoločné opatrenia a globálne riešenia. Univerzálny transformačný program by mal byť postavený na zámeroch a cieľoch, ktoré sú relevantné pre všetky krajiny. Okrem toho by sa na jeho realizácii mali podieľať všetky zainteresované strany.

Rámec musí zohľadňovať meniacu sa globálnu realitu. Od vypracovania miléniových rozvojových cieľov sú globálne problémy prepojenejšie a krajiny prešli vývojom, pokiaľ ide o hospodárstvo, spoločnosť a schopnosť prispieť ku globálnemu programu. EÚ bude aj naďalej rešpektovať princípy Deklarácie z Ria z roku 1992. Keďže rozsah princípu spoločných ale diferencovaných zodpovedností je obmedzený na globálne zhoršovanie stavu životného prostredia, tento pojem nie je vhodné použiť na širšie problémy rámca na obdobie po roku 2015. EÚ je zároveň pripravená podieľať sa so svojimi partnermi na konkrétnych dôsledkoch a uplatňovaní univerzálnosti a diferenciácie vo všetkých krajinách v celom rozsahu rámca, pričom má na pamäti, že je dôležité nevynechať ani najmenej rozvinuté a iné zraniteľné krajiny.

Zatiaľ čo cieľ by mal byť rovnaký pre všetkých, pri realizácii univerzálného rámca by sa mal zohľadniť význam pre jednotlivé krajiny a rozdielne vnútroštátne okolnosti a mali by sa rešpektovať vnútroštátne politiky a priority. Existuje niekoľko spôsobov, ako možno tieto rozdiely zohľadniť, a to aj prostredníctvom rôznych prístupov na dosiahnutie cieľov alebo prostredníctvom diferencovaných ukazovateľov merania pokroku. V tomto kontexte poukazujú cieľové témy uvedené v tomto oznámení na spôsob, akým by sa univerzálnosť a diferenciácia mohli uplatňovať v praxi, pokiaľ ide o ciele trvalo udržateľného rozvoja. Činnosť na cieľovej úrovni vrátane ukazovateľov by mala byť vymedzená tak, aby stimulovala potrebnú transformáciu vo všetkých krajinách na rôznych úrovniach rozvoja v záujme dosiahnutia univerzálnych cieľov. To znamená zohľadniť jednotlivé východiskové pozície a schopnosti krajín a potrebu zabezpečiť dosiahnuteľnosť, zodpovednosť a merateľnosť.

2. Transformačný program, ktorý integruje všetky tri rozmery trvalo udržateľného rozvoja a zameriava sa aj na nové výzvy

Ak má nový univerzálny rámec adekvátne reagovať na nové výzvy, musí mať transformačný charakter. To zahŕňa riešenie otázok globálneho významu, ktoré neboli dostatočne obsiahnuté v miléniových rozvojových cieľoch, ako je trvalo udržateľný a inkluzívny rast, nerovnosť, udržateľná spotreba a výroba, migrácia a mobilita, dôstojná práca, digitálne začlenenie, zdravie a sociálna ochrana, trvalo udržateľné hospodárenie s prírodnými zdrojmi, zmena klímy, odolnosť voči katastrofám, riadenie rizík a znalosti a inovácie. Rámcom po roku 2015 by sa mal zároveň zabezpečiť prístup založený na právach zahŕňajúci všetky ľudské práva a mal by byť zameraný na spravodlivosť, rovnosť a spravodlivé zaobchádzanie, dobrú správu vecí verejných, demokraciu a právny štát, mierumilovnú spoločnosť a ochranu pred násilím.

Vzhľadom na silnejúci účinok zmeny klímy na problémy spojené s odstránením chudoby aj trvalo udržateľným rozvojom by mal nový rámec reagovať na zmenu klímy ako na prierezovú otázku. V rámci na obdobie po roku 2015 by sa malo vynaložiť úsilie na riešenie problému zmeny klímy a začať toto potrebné úsilie a opatrenia do celého súboru zámerov a cieľov, a to prostredníctvom integrácie plánov v oblasti zmeny klímy, najmä cieľa udržať globálne otepľovanie pod úrovňou 2 °C, ktorý sa dohodol na medzinárodnej úrovni. Rámec by mal podporovať a dopĺňať súčasné rokovania UNFCCC o klíme, nemal by však do nich zasahovať.

Zámery a ciele by mali vyváženým spôsobom zohľadňovať všetky tri rozmary trvalo udržateľného rozvoja a ich vzájomné väzby. Uznanie týchto vzájomných väzieb a zameranie sa na ne bude užitočné z hľadiska dosiahnutia integrovanejšieho a menej roztriešteného rámca. Bude potrebné vynaložiť väčšie úsilie v záujme zabezpečenia súdržnosti politik na všetkých úrovniach (vnútroštátnej, regionálnej a globálnej).

3. Zodpovednosť

Medzi základné požiadavky budúceho rámca by mala patriť zodpovednosť, transparentnosť a účinné preskúmanie pokroku. Nový rámec by mal zahŕňať opatrenia, ktoré výrazne zvyšujú možnosti ľudí podieľať sa na politických rozhodnutiach, ktoré sa ich týkajú, a zabezpečiť, aby boli vlády a iné subjekty zodpovedné za pokrok. Vytvorenie príslušných pravidiel a inštitúcií bude mať v tomto ohľade zásadný význam. Zodpovednosť znamená aj dodržiavanie vnútroštátnych a medzinárodných záväzkov týkajúcich sa realizácie, či už ide o odôvodnené politiky, efektívne využívanie finančných zdrojov alebo skutočné a hmatateľné zlepšenie života ľudí.

Nový rámec zároveň poskytuje príležitosť vytvoriť globálny mechanizmus schválený a podporovaný na tej najvyššej politickej úrovni s cieľom zabezpečiť zodpovednosť národných vlád a ďalších aktérov vrátane súkromného sektora za vykonávanie rámca, dôkladne prehodnotiť pokrok, urýchliť opatrenia a v prípade potreby presadiť ďalšie opatrenia. Občianska spoločnosť, miestne orgány a súkromný sektor by mali zohrávať kľúčovú úlohu pri presadzovaní opatrení a zodpovednosti. Kľúčom k podpore transparentnosti je zber, uverejňovanie, hodnotenie a ľahká dostupnosť údajov a informácií o tempe dosiahnutého pokroku na vnútroštátnej i medzinárodnej úrovni.

To znamená, že sú potrebné pravidelné preskúmania pokroku, záväzkov a realizácie prostredníctvom dôkladného inštitucionálneho rámca, na ktorom sa budú podieľať všetky zainteresované strany. Na to je zase potrebný efektívny zber a analýza údajov, do ktorej sa zapojí vedecká komunita a národné štatistické úrady v jednotlivých krajinách. S cieľom zabezpečiť, že sa nikto nevynechá, by sa mali zhromažďovať dostatočne rozčlenené údaje.

3. PRIORITNÉ OBLASTI A CIELE NA ODSTRÁNENIE CHUDOBY A DOSIAHNUTIE TRVALO UDRŽATEĽNÉHO ROZVOJA

1. Rámec založený na cieľoch týkajúcich sa transformačných zmien

V rámci medzinárodnej diskusie sa stále bližšie konkretizujú kľúčové tematické priority, na ktoré by mal byť program na obdobie po roku 2015 zameraný, a to aj na úrovni cieľov. Prvým krokom k spoločnému stanovisku o prioritných oblastiach je široké tematické zameranie záverov Rady z roku 2013. Rada vyzvala k vytvoreniu rámca, ktorý by zabezpečoval základnú životnú úroveň, podporoval hnaciu silu ekologického hospodárstva v kontexte udržateľného rozvoja vrátane štrukturálnej hospodárskej transformácie a zabezpečoval trvalo udržateľné využívanie, riadenie a ochranu svetových prírodných zdrojov a ekosystémov,

ktoré poskytujú. Rámec po roku 2015 by mal zároveň zabezpečiť prístup založený na právach a spravodlivosť, rovnosť a spravodlivé zaobchádzanie, dobrú správu vecí verejných, demokraciu a právny štát, mier, bezpečnosť a ochranu pred násilím.

Na základe tohto smerovania a tiež s ohľadom na diskusie v rámci OSN, najmä v rámci otvorenej pracovnej skupiny, Komisia určila kľúčové prioritné oblasti, na ktoré by sa mohol rámec na obdobie po roku 2015 zamerať vzhľadom na ich kľúčový význam z hľadiska všeobecného cieľa, ktorým je odstránenie chudoby a trvalo udržateľný rozvoj, ako sa uvádza ďalej. Tieto oblasti vychádzajú z komplexného súboru technických a vedeckých publikácií a podkladov vypracovaných na medzinárodnej a európskej úrovni, ako aj rôznych konzultácií so zainteresovanými stranami, ktoré poskytujú ďalšie podrobnosti o ústrednej úlohe týchto oblastí v súvislosti s odstraňovaním chudoby a zabezpečením trvalo udržateľného rozvoja. Majú slúžiť na usmernenie globálnych opatrení v oblasti transformačných zmien na všetkých úrovniach. Určenie takýchto prioritných oblastí predstavuje medzistupeň pri výbere vymedzeného súboru cieľov.

V tejto časti sa zároveň určia potenciálne cieľové témy zodpovedajúce prioritným oblastiam. Tieto cieľové témy charakterizujú hlavné potrebné opatrenia a pokrok, ktorý sa musí dosiahnuť v jednotlivých oblastiach. Vyznačujú sa tým, že sú zamerané na kľúčové otázky, ktoré prispievajú k cieľu, a mali by byť hnacou silou zmien.

2. Potenciálne ciele a prioritné oblasti

Chudoba

Odstránenie chudoby je hlavným cieľom Miléniovej deklarácie. Opatrenia, ktoré sa začali vykonávať v rámci miléniových rozvojových cieľov, je potrebné dokončiť a posilniť, a to na základe pohľadu na chudobu z niekoľkých uhlov, ktorý bude zameraný na jej rozmanité príčiny vo všetkých krajinách. Medzi potenciálne cieľové témy by mohlo patriť:

- odstránenie extrémnej chudoby;
- zníženie podielu ľudí na hranici extrémnej chudoby a ľudí žijúcich z menej ako 2 USD denne;
- zníženie podielu ľudí žijúcich pod hranicou chudoby vrátane osôb patriacich k ohrozeným skupinám;
- zníženie nákladov na remitencie a zníženie nákladov na migráciu vrátane nákladov na nábor;
- zaistenie bezpečných práv na pôdu, majetok a iné aktíva;
- vytvorenie odolnosti a zníženie počtu úmrtí a ekonomických strát v dôsledku katastrof.

Nerovnosť

V inkluzívnejších a spravodlivejších spoločnostiach je vyššia pravdepodobnosť mierového spolunažívania, vytvorenia dlhodobého a udržateľného rozvoja a rastu a rýchlejšieho zotavenia sa z hospodárskeho poklesu. Výhody vyplývajúce z rastu a rozvoja by mali využívať všetci členovia spoločnosti. Je potrebné riešiť problém nerovného rozdelenia príjmov a bohatstva. Program na obdobie roku 2015 musí podporovať zodpovedajúce investície do všetkých ľudí, predovšetkým tých, ktorí sú najviac znevýhodnení, na základe rovnakých práv a príležitostí, a to zabezpečením istoty príjmov a univerzálneho a nediskriminačného prístupu k sociálnym službám. Medzi potenciálne cieľové témy by mohlo patriť:

- zabezpečenie, aby skupiny s nižšími príjmami mali rovnaký prospech z rastu národného dôchodku ako skupiny s vyššími príjmami;
- skoncovanie s diskrimináciou a nerovnosťou, pokiaľ ide o poskytovanie verejných služieb a ekonomický život;
- posilnenie a začlenenie marginalizovaných skupín vrátane etnických menšín, prisťahovalcov a utečencov.

Potravinová bezpečnosť a výživa, udržateľné poľnohospodárstvo

Riešením problému nedostatočnej potravinovej bezpečnosti a podvýživy možno predchádzať medzigeneračnému prenosu chudoby. V záujme zaistenia potravinovej bezpečnosti je potrebné poskytnúť drobným poľnohospodárom, najmä ženám, prístup k pôde, zdrojom, investíciám a trhom, prístup k výživným potravinám a vhodným systémom zdravotníctva, ako aj zapojiť viaceré sektory do opatrení zameraných na správanie a stravovacie návyky. Rámec musí podporovať udržateľné poľnohospodárstvo, rybolov a postupy v akvakultúre, efektívne využívanie zdrojov a lepšiu odolnosť. Udržateľné poľnohospodárstvo vrátane udržateľného rybolovu má zásadný význam pre udržateľný rozvoj a potravinovú bezpečnosť, ako aj zaistenie úspešnej adaptácie na zmenu klímy. Takisto je potrebné riešiť problém strát, ku ktorým dochádza po zbere úrody, a problém plytvania potravinami. Medzi potenciálne cieľové témy by mohlo patriť:

- zabezpečenie celoročného prístupu k bezpečným, dostatočným, cenovo dostupným a výživným potravinám s cieľom odstrániť hlad;
- vyriešenie problému podvýživy, spomaleného rastu detí a plytvania;
- zvýšenie produktivity poľnohospodárstva, rybolovu a akvakultúry udržateľným spôsobom;
- zníženie strát a plytvania potravinami.

Zdravie

Zdravie, definované ako stav pohody a nie len stav bez choroby, je podmienkou a dôsledkom hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Je nevyhnutné zabezpečiť spravodlivé a univerzálne poskytovanie kvalitných zdravotníckych služieb, ako aj ochranu pred osobným finančným rizikom vyplývajúcim z nadmerných výdavkov na zdravotníctvo, aby sa právo každého človeka na najvyššiu dosiahnuteľnú úroveň zdravia stalo skutočnosťou. Hlavnými výzvami je zabezpečenie spravodlivého a univerzálneho poskytovania kvalitných zdravotníckych služieb a prístupu k nim a ochrany pred finančným rizikom vyplývajúceho z nepredvídaných výdavkov na zdravie. Pri riešení problému záťaže v súvislosti s chorobami (prenosnými aj neprenosnými) je potrebné sa zamerať na životný štýl, sociálne a environmentálne činitele zdravia, ako aj na riešenie príčin chorôb začlenením zdravotného hľadiska do všetkých politík. Medzi potenciálne cieľové témy by mohlo patriť:

- zníženie detskej úmrtnosti, úmrtnosti matiek a zabezpečenie univerzálneho sexuálneho a reprodukčného zdravia a práv s tým spojených;
- zníženie záťaže v súvislosti s prenosnými a neprenosnými ochoreniami;
- zabezpečenie účinného a spravodlivého univerzálneho poskytovania kvalitných zdravotníckych služieb pre všetkých vrátane zraniteľných skupín, ako sú osoby so zdravotným postihnutím alebo starší ľudia;

- zabezpečenie, aby sa nikto neocitol v extrémnej chudobe alebo nežil v takýchto podmienkach v dôsledku výdavkov na zdravotnú starostlivosť.

Vzdelanie

Prístup ku kvalitnému vzdelaniu a odbornej príprave pre všetky deti, mládež a dospelých je základným ľudským právom, predpokladom pre vymanenie sa z cyklov medzigeneračnej chudoby a základom podpory aktívneho občianstva a rozvoja inovatívnych spoločností založených na znalostiach. Medzi kľúčové úlohy patrí zabezpečenie rovnakého prístupu ku všetkým stupňom vzdelania, jeho dokončenie a zlepšenie kvality z hľadiska celoživotného vzdelávania. Okrem toho má príslušné odborné vzdelávanie, príprava a zručnosti zásadný význam pri príprave mládeže a dospelých na trh práce. Je potrebné zamerať sa aj na marginalizovanú časť spoločnosti vrátane ľudí postihnutých konfliktom, odstrániť rodové rozdiely a zabezpečiť gramotnosť dospelého obyvateľstva vo všetkých krajinách. Medzi potenciálne cieľové témy by mohlo patriť:

- zabezpečenie prístupu k úplnému cyklu kvalitného základného vzdelávania vrátane nižšieho stredného vzdelávania a jeho dokončenie, a to rovnako u chlapcov, ako aj u dievčat;
- zabezpečenie komplexných základných, prenosných a technických zručností pre všetkých ľudí, aby sa mohli plne zapájať do spoločnosti;
- zníženie miery negramotnosti dospeléj populácie;
- odstránenie nerovností v oblasti vzdelávania prostredníctvom osobitných opatrení na začlenenie znevýhodnených jedincov a skupín ohrozených diskrimináciou vrátane osôb so zdravotným postihnutím, etnických menšín, prisťahovalcov a utečencov;
- posilnenie väzieb medzi vzdelávaním, výskumom a inováciami a podpora získavania a výmeny poznatkov.

Rodová rovnosť a posilnenie postavenia žien

Rodová rovnosť, posilnenie postavenia žien a zabezpečenie plných práv žien a dievčat vo všetkých krajinách sú základnými podmienkami trvalo udržateľného rozvoja, odstránenia chudoby a dosiahnutia zvyšných miléniových rozvojových cieľov. Medzi hlavné otázky patrí zachovanie politického záväzku na vysokej úrovni a uznanie toho, že v prípade rodovej rovnosti, posilnenia postavenia žien a ľudských práv pre dievčatá existuje všeobecná zodpovednosť; zásadné je tiež posilnenie právneho štátu, demokracie a správy vecí verejných a zvýšenie investícií do rodovej rovnosti a posilnenia postavenia dievčat. Zhromažďovanie údajov rozčlenených podľa pohlavia prispeje k dosiahnutiu cieľa rodovej rovnosti. Medzi potenciálne cieľové témy by mohli patriť:

- prevencia a odstránenie všetkých foriem násilia páchaného na ženách a dievčatách;
- ukončenie všetkých foriem diskriminácie žien a dievčat;
- zvýšenie zastúpenia, účasti a vedúceho postavenia žien v rozhodovaní na všetkých úrovniach a vo všetkých oblastiach;
- zabezpečenie univerzálneho a rovného prístupu žien a dievčat k základným službám;
- zníženie a v konečnom dôsledku odstránenie rozdielov v odmeňovaní mužov a žien vo verejnom a súkromnom sektore.

Voda a hygiena

Rámec musí podporovať prístup k zdravotne vyhovujúcej pitnej vode a hygiene, integrované hospodárenie s vodou vrátane racionálneho hospodárenia s vodou s cieľom reagovať na problémy spojené so zmenou klímy a nedostatkom vody. Medzi potenciálne cieľové témy by mohlo patriť:

- zabezpečenie univerzálneho prístupu k zdravotne vyhovujúcej pitnej vode;
- zabezpečenie univerzálneho prístupu k hygiene;
- zlepšenie integrovaného hospodárenia s vodnými zdrojmi;
- zlepšenie racionálneho hospodárenia s vodou vo všetkých odvetviach;
- zlepšenie kvality vody a zníženie znečistenia.

Udržateľná energia

Prechod na nízkouhlíkové udržateľné energetické systémy môže vo veľkej miere prispieť k odstráneniu chudoby a trvalo udržateľnému rozvoju a je ústredným prvkom úsilia o zmiernenie zmeny klímy. Medzi kľúčové výzvy patrí prístup k čistej, cenovo dostupnej a trvalo udržateľnej energii, zlepšenie energetickej efektívnosti, pružná infraštruktúra a zvýšenie podielu obnoviteľných zdrojov energie v energetickom mixe (v súlade s iniciatívou „Udržateľná energia pre všetkých“). Je dôležité riešiť problém dotácií škodlivých palív, ktoré nepodporujú najchudobnejších, ale presadzujú neudržateľné energetické systémy. Medzi potenciálne cieľové témy by mohlo patriť:

- zabezpečenie všeobecného prístupu k moderným energetickým službám;
- zvýšenie globálnej miery rastu energetickej efektívnosti;
- zvýšenie podielu energie z obnoviteľných zdrojov v globálnom energetickom mixe;
- postupné zastavenie dotácií škodlivých fosílnych palív.

Plná a produktívna zamestnanosť a dôstojná práca pre všetkých

Pracovné miesta sú kľúčom k úniku z chudoby a prispievajú k rovnosti, spravodlivému zaobchádzaniu, spravodlivosti, mieru a bezpečnosti. Vytváranie dôstojných pracovných miest, najmä z hľadiska dlhodobého rozvoja, posilňuje rast. Medzi hlavné problémy patrí nezamestnanosť, a to najmä mladých a starších ľudí a osôb so zdravotným postihnutím, a kvalita formálneho a neformálneho zamestnania. Pod kvalitou sa rozumie mzda, podmienky, zdravie a bezpečnosť pri práci a sociálna ochrana, ako aj potreba vytvoriť dôstojné ekologické pracovné miesta. Medzi potenciálne cieľové témy by mohlo patriť:

- zvýšenie počtu dôstojných pracovných miest a udržateľného živobytia, a to aj pre mladých a starších ľudí, ženy a skupiny ohrozené diskrimináciou;
- zvýšenie podielu produktívnej zamestnanosti a dôstojnej práce v rámci celkovej zamestnanosti v súlade s piliermi programu dôstojnej práce;
- zvýšenie rozsahu minima sociálnej ochrany a postupné zavádzanie vyšších štandardov sociálnych záruk;
- ochrana práv migrujúcich pracovníkov a vysídlených osôb v súlade s normami a štandardmi Medzinárodnej organizácie práce.

Inkluzívny a udržateľný rast

Na zníženie dlhodobej chudoby a spoločnú prosperitu všetkých je potrebný inkluzívny a udržateľný rast. Rast by mal vytvárať dôstojné pracovné miesta, prebiehať za efektívneho využívania zdrojov a v rámci možností planéty a mal by podporovať úsilie o zmiernenie zmeny klímy. Medzi hlavné otázky patrí podpora prostredia priaznivého pre podnikanie, obchod, obchodné investície a inovácie vrátane regulačných, súdnych a efektívnych daňových systémov, verejných investícií, prístupu k trhom a financiám a podpory nových technológií. Medzi potenciálne cieľové témy by mohlo patriť:

- podpora štrukturálnej transformácie hospodárstva a priaznivého prostredia pre inovácie, podnikanie a obchod;
- zabezpečenie prístupu k trhom a financiám a k informačným a komunikačným technológiám a sieťam;
- podpora verejných investícií do odolnejšej infraštruktúry;
- umožnenie bezpečnej, riadnej a pravidelnej migrácie prostredníctvom posilnenej medzinárodnej spolupráce;
- poskytnutie prístupu na trh výrobkom pochádzajúcim z najmenej rozvinutých krajín bez cla a kvót.

Udržateľné mestá a ľudské sídla

V čoraz viac urbanizovanom svete predstavujú mestá veľkú výzvu pre trvalo udržateľný rozvoj. Je potrebné zaviesť procesy udržateľného plánovania a rozvoja, ktoré budú zabezpečovať efektívne verejné orgány. To zahŕňa plánovanie a realizáciu v oblasti znižovania a riadenia rizika katastrof a v oblasti vidieckych oblastí, ktoré sú prepojené s mestami. Medzi hlavné opatrenia patrí zníženie počtu obyvateľov slumov, boj proti znečisteniu ovzdušia, budovanie odolných príbytkov a infraštruktúry a zlepšenie nakladania s odpadmi. Lepšie udržateľné plánovanie a správa miest si vyžaduje demokratické, transparentné a zodpovedné rozhodovanie. Zásadný význam má aj udržateľná mestská a vidiecka doprava. Medzi potenciálne ciele by mohlo patriť:

- zlepšenie prístupu k bezpečnej a udržateľnej doprave vrátane cenovo dostupnej verejnej dopravy;
- zníženie počtu obyvateľov slumov zaistením bezpečného, cenovo dostupného a riadneho bývania a bezpečnosti držby pozemkov;
- zlepšenie udržateľného, dostupného plánovania miest a územného plánovania a jeho realizácie;
- zlepšenie kvality ovzdušia.

Udržateľná spotreba a výroba

Súčasná štruktúra výroby a spotreby nie je udržateľná. Pokiaľ ide o spotrebu, kľúčovými opatreniami je podpora využívania výrobkov, ktoré sú šetrné k životnému prostrediu a úsporné z hľadiska energie a zdrojov, postupné odstránenie environmentálne škodlivé dotácií a udržateľné obstarávanie. Pokiaľ ide o výrobu, medzi základné otázky patrí podpora inovatívnej a zdrojovo efektívnej výroby, podávanie správ o podnikovej udržateľnosti, hodnotenie životného cyklu výrobkov, udržateľná výstavba, nakladanie s odpadmi a chemickými látkami a podpora ekologického podnikania a ekologických inovácií. Medzi potenciálne cieľové témy by mohlo patriť:

- zníženie, opätovné používanie a recyklácia odpadu;
- zlepšenie produktivity zdrojov;
- zníženie vplyvu spotreby na životné prostredie;
- zabezpečenie riadneho nakladania s chemickými látkami po celú dobu ich životného cyklu;
- nebezpečné chemikálie: zníženie expozície ľudí a uvoľňovania do životného prostredia;
- zlepšenie udržateľnosti spoločností, výrobkov a služieb.

Oceány a moria

Udržateľné využívanie oceánov prináša ľuďom hospodárske a sociálne výhody. Je potrebné prijať kľúčové opatrenia s cieľom zabezpečiť zdravé oceány prostredníctvom prístupu založeného na ekosystémoch k riadeniu všetkých ľudských činností, ktoré majú vplyv na oceány, a uplatňovania zásady prevencie, a podporiť udržateľné rybárstvo. Medzi výzvy patrí znečistenie, acidifikácia, zvyšovanie hladiny morí, vytvorenie nástrojov správy jednotlivých oblastí vrátane chránených morských oblastí aj oblastí mimo vnútroštátnej jurisdikcie, nadmerný rybolov a nadmerné kapacity, nezákonný, neregulovaný a neohlásený rybolov, nepriaznivé ekosystémy, vplyv na životné prostredie a prístup k rybárstvu a trhom pre malých rybárov, pre ktorých je rybolov živobytím. Medzi potenciálne cieľové témy by mohlo patriť:

- ochrana a obnova zdravia oceánov a udržiavanie biodiverzity zmiernením vplyvu ľudskej činnosti;
- zabezpečenie udržateľného rybárstva (zdravej populácie rýb);
- zabezpečenie prístupu k rybárstvu na miestnej, regionálnej a globálnej úrovni pre malých rybárov, pre ktorých je rybolov živobytím;
- zníženie znečistenia morí a množstva odpadkov v moriach vrátane znečistenia a odpadkov, ktoré pochádzajú z pozemných zdrojov.

Biodiverzita a lesy

Biodiverzita je základným prvkom systému podporujúceho život na Zemi a ohrozuje ju najmä zmena klímy. Je potrebné prijať opatrenia s cieľom znížiť ubúdanie všetkých prirodzených biotopov a ohrozených druhov (aj v dôsledku obchodu s voľne žijúcimi druhmi a pytlactva) a začleniť biodiverzitu medzi kľúčové oblasti politiky (vrátane poľnohospodárstva a rybárstva). Treba zvrátiť stratu lesného porastu na celom svete, zastaviť stratu pralesov a eliminovať nezákonnú ťažbu dreva a súvisiaci obchod. Medzi potenciálne cieľové témy by mohlo patriť:

- ochrana a obnova ekosystémov, ktoré poskytujú základné služby;
- zabránenie vyhynutiu známych ohrozených druhov a zlepšenie ochrany;
- zníženie miery straty, degradácie a fragmentácie prirodzeného prostredia;
- zníženie odlesňovania a znehodnocovania lesov na základe trvalo udržateľného obhospodarovania lesov;
- zníženie úrovne nezákonného obchodu s voľne žijúcimi druhmi a drevom.

Znehodnocovanie pôdy vrátane rozširovania púští a sucha

Znehodnocovanie pôdy vrátane rozširovania púští a sucha sú oblasti, ktoré vzbudzujú globálne obavy, a zhoršuje ich zmena klímy. Prioritou je dosiahnuť stav bez ďalšej degradácie krajiny. To si vyžaduje spomalenie úbytku prírodného kapitálu pôdy, zlepšenie správy vecí verejných (vrátane prístupu a držby) a zvýšenie odolnosti. Medzi potenciálne cieľové témy by mohlo patriť:

- posun smerom k stavu bez ďalšej degradácie krajiny;
- ochrana pôdy;
- predchádzanie suchám a zmierňovanie ich následkov.

Ľudské práva, právny štát, dobrá správa vecí verejných a účinné inštitúcie

Prístup založený na právach zahŕňajúci všetky ľudské práva rozhodujúcim spôsobom prispeje k zlepšeniu kvality verejnej správy vecí verejných, k zníženiu nerovnosti a vylúčenia a k realizácii plánovaných cieľov a opatrení tohto programu na základe účasti, transparentnosti a zodpovednosti. Medzi hlavné požiadavky patrí posilnenie participatívnych politických systémov, ktoré poskytujú ľuďom, najmä marginalizovaným a zraniteľným skupinám, možnosť podieľať sa na politických rozhodnutiach, ktoré sa ich týkajú, a zabezpečujú, aby u príslušných osôb bolo možné vyvodit' zodpovednosť. Takýto prístup je vo vzájomne prepojenom svete čoraz dôležitejší. Umožní ľuďom vybudovať si život, využiť ekonomické príležitosti, a teda sa produktívne a mierumilovne podieľať na politickom, hospodárskom a spoločenskom živote. Medzi potenciálne cieľové témy by mohlo patriť:

- zabezpečenie bezplatnej a univerzálnej občianskej registrácie a zlepšenie nevyhnutných štatistických systémov;
- zabezpečenie slobody prejavu, združovania, sociálneho dialógu, pokojného protestu, zmysluplnej účasti verejnosti;
- zabezpečenie transparentnosti a práva verejnosti na prístup k informáciám, vládnym údajom, nezávislým médiám a otvorenému internetu;
- prijatie príslušného právneho rámca na ochranu ľudských práv najzraniteľnejších skupín a jednotlivcov vrátane utečencov a osôb vysídlených v rámci svojej krajiny;
- zabezpečenie prijatia a vykonávania príslušného právneho rámca a vnútroštátnych politík s cieľom znížiť korupciu;
- zabezpečenie dostupnosti, nestrannosti, nezávislosti justičných orgánov a rešpektovanie práva na riadny súdny proces zo strany týchto orgánov.

Mierumilovná spoločnosť

Mier je predpokladom pre trvalo udržateľný rozvoj a trvalé odstránenie chudoby. Príčiny konfliktov a násilia úzko súvisia so zlou správou vecí verejných, politickým a sociálnym vylúčením, nerovnosťou, korupciou a neposkytovaním základných služieb. Medzi priority patrí zníženie násilia a počtu násilných úmrtí a zameranie sa na cezhraničné hrozby, ako je organizovaný zločin a nezákonný obchod. Je nevyhnutné vybudovať zodpovedajúce inštitúcie na riešenie týchto problémov. Medzi potenciálne cieľové témy by mohlo patriť:

- zníženie počtu násilných úmrtí a ľudí vystavených násiliu;
- zvýšenie kapacity, profesionality a zodpovednosti politických, justičných a bezpečnostných inštitúcií;

- zníženie nezákonných tokov ručných zbraní a smrtiacich zbraní;
- obmedzenie medzinárodného organizovaného zločinu vrátane nezákonných finančných tokov a obchodovania s drogami, ľuďmi, voľne žijúcimi druhmi a prírodnými zdrojmi.

Rámec na obdobie po roku 2015 musí zároveň zohľadňovať veľa prierezových tém, ako je zmena klímy, katastrofy a odolnosť, populačná dynamika a migrácia. Všetky tieto témy môžu mať významný vplyv na ekonomiku, ako aj na pohodu a bezpečnosť občanov, a je potrebné sa nimi v tomto rámci zaoberať takým spôsobom, aby nedochádzalo k replikácii alebo zasahovaniu do príslušných medzinárodných procesov a dohôd. Toto uplatňovanie hľadiska sa premieta v navrhovanom súbore uvedených cieľových tém, ktoré sa týkajú týchto závažných otázok.

Pokiaľ ide o zmenu klímy, súčasťou rámca by malo byť nevyhnutné úsilie a kroky potrebné na jej riešenie, najmä tie, ktoré nie sú zahrnuté do procesu Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy (UNFCCC). Prípadné prioritné oblasti a ciele po roku 2015 by sa preto mali navrhnúť tak, aby podporovali zmierňovanie zmeny klímy a úsilie o adaptáciu.

V prílohe sú zhrnuté cieľové témy a súvisiace kľúčové prvky.

3. Vypracovanie cieľov a zameranie sa na vzájomné súvislosti

V predchádzajúcej časti sa uvádzajú prioritné oblasti a cieľové témy, ktoré sa považujú za dôležité z hľadiska vypracovania transformačného programu na obdobie po roku 2015. Pri vypracúvaní konkrétnych cieľov je potrebné zohľadniť celý rad kritérií:

Ciele by mali byť konkrétne, merateľné, dosiahnuteľné, realistické a časovo ohrozené (t. j. SMART – specific, measurable, achievable, relevant, time-bound). Mali by byť založené na dôkazoch a mali by vychádzať z dostupných údajov alebo údajov, ktoré budú pravdepodobne k dispozícii v blízkej budúcnosti a ktoré budú založené na ukazovateľoch umožňujúcich kvantifikovať pokrok a vyjadriť ho v konkrétnych číslach, časových rámcoch a percentách. Kým ciele budú odrážať kľúčové priority, niektoré podrobnejšie aspekty realizácie by sa mali vyjadriť pomocou ukazovateľov, ktoré umožnia merať pokrok. Bude potrebné urobiť kompromis medzi komplexnosťou a politickým a operatívnym vplyvom, a v niektorých prípadoch preto budú ciele musieť reprezentovať najkritickejšie problémy.

Ciele by mali byť formulované tak, aby sa univerzálne vzťahovali na všetky oblasti, pričom by bolo možné ich v rôznych situáciách realizovať inak, napríklad prostredníctvom rôznych časových rámcov a spôsobov realizácie. Niektoré ciele alebo niektoré ich časti môžu byť vhodné len v určitých situáciách a tento problém možno riešiť vhodnou voľbou ukazovateľov. Krajiny by nemali mať možnosť vyberať si ciele ako z ponuky. Je nevyhnutné, aby sa zabezpečilo, že súhrnné úsilie krajín je dostatočné na splnenie globálnych zámerov a cieľov a povedie k maximálnemu pokroku v každej krajine v súlade s jej možnosťami. Ciele by sa mali týkať predovšetkým krajín, ich realizácia si však bude vyžadovať zapojenie všetkých zainteresovaných strán.

Ciele by mali odrážať početné vzájomné väzby medzi rôznymi oblastami rámca na obdobie po roku 2015. Je potrebné určiť vzájomné väzby a zamerať sa na ne, aby sa predišlo izolovaným činnostiam a zabezpečil sa vyvážený pokrok v súlade s tromi rozmermi trvalo udržateľného rozvoja. Vzhľadom na to, že každá prioritná oblasť je prepojená takmer so všetkými ostatnými oblasťami, je potrebné začať na úrovni cieľov, aby sa zmysluplným a operatívnym spôsobom tieto väzby zohľadnili.

Ciele vypracované v rámci jednotlivých priorít (napr. prístup k zdravotne vyhovujúcej pitnej vode a hygiena) bude priamo súvisieť aj s ďalšími prioritami (napr. zdravotníctvo). To znamená, že okrem vybraných základných cieľov stanovených pre každý zámer by sa v rámci na obdobie po roku 2015 mali ucelene zdôrazniť krížové odkazy. Napríklad zámer v oblasti bezpečnosti potravín, výživy a udržateľného poľnohospodárstva môže okrem vybraných hlavných cieľov zahŕňať aj iné ciele týkajúce sa napríklad racionálneho hospodárenia s vodou, znehodnocovania pôdy, rodovej rovnosti a správy vecí verejných.

4. MOŽNÉ ZOSKUPOVANIE PRIORITNÝCH OBLASTÍ

Činnosti v rámci EÚ boli pôvodne zamerané na určenie niekoľkých prioritných oblastí a súvisiacich cieľových tém. V záujme pokroku v súvislosti s vymedzeným súborom cieľov, na ktorých sa dohodlo v rámci EÚ a v kontexte OSN, sa v ďalšom štádiu zoskupia prioritné oblasti. Hlavným kritériom pre zoskupovanie by mali byť silné väzby medzi prioritnými oblasťami a súvisiacimi cieľovými témami, pričom sa zohľadní, ako prispievajú k odstraňovaniu chudoby a trvalo udržateľnému rozvoju. Uznanie mnohých týchto vzájomných väzieb v rámci na obdobie po roku 2015 by mohlo pomôcť zabezpečiť pružnosť kolektívneho úsilia o dosiahnutie konsenzu, pokiaľ ide o vymedzený súbor cieľov.

Ako príklad zoskupovania na tomto základe možno uviesť inkluzívny udržateľný rast, ktorý možno kombinovať so zamestnanosťou, biodiverzitou a lesy, ktoré možno kombinovať s rozširovaním púští, ako aj degradáciou pôdy a suchom, a udržateľné mestá, ktoré možno zohľadniť v celom rámci.

5. NOVÉ GLOBÁLNE PARTNERSTVO

Nové a posilnené globálne partnerstvo by malo byť inkluzívne a malo by mobilizovať činnosti na všetkých úrovniach, vo všetkých krajinách a u všetkých zainteresovaných strán vrátane súkromného sektora, občianskej spoločnosti, vedeckých a odborných inštitúcií, parlamentov a miestnych orgánov. EÚ by aj naďalej mala byť jednou z hnacích síl mobilizácie činností na vnútornej aj celosvetovej úrovni a opakovane vyjadřila svoju podporu nového globálneho partnerstva.

Po prvé je potrebné posúdiť, aké sú kľúčové opatrenia, ktoré riadia pokrok pri dosahovaní zámerov a cieľov, a po druhé je potrebná diskusia na tému, ako zabezpečiť, aby bola týmto kľúčovým opatreniam venovaná patričná pozornosť doma aj v zahraničí. Nevyhnutnou podmienkou je napríklad priaznivé prostredie s odôvodnenými a súdržnými politikami na vnútroštátnej i medzinárodnej úrovni.

Priaznivé politické prostredie

EÚ je aj naďalej odhodlaná zabezpečiť väčšiu súdržnosť politík v záujme rozvoja so zreteľom na rozvojové ciele v rámci týchto politík, ktoré by mohli mať vplyv na rozvojové krajiny. Všetci partneri v rozvinutom a rozvojovom svete by mohli podporiť súdržnosť politík a náležite prehodnotiť svoje politiky s cieľom zabezpečiť konzistentnosť s úsilím o odstránenie chudoby a trvalo udržateľný rozvoj, čím by významne prispeli k vykonávaniu globálneho rámca.

Príkladom je EÚ, ktorá okrem toho, že je najviac otvoreným trhom pre vývoz z rozvojových krajín na svete, zároveň podporuje zodpovedné, udržateľné a transparentnejšie získavanie, obchodovanie a využívanie prírodných zdrojov a surovín. V júni 2013 EÚ prijala právne predpisy týkajúce sa transparentnosti a zodpovednosti, podľa ktorých musia veľké spoločnosti

v odvetví ťažby a lesného hospodárstva zverejňovať platby vládam podľa jednotlivých krajín. Táto právna úprava poskytuje EÚ a rozvojovým krajinám účinný nástroj na boj proti korupcii, čo by malo následne zabezpečiť lepšiu dostupnosť domácich zdrojov na účely rozvoja. Okrem toho bol nedávno predložený návrh integrovaného prístupu k zodpovednému získavaniu minerálnych zdrojov z oblastí postihnutých konfliktom a vysoko rizikových oblastí.

Ako ďalší príklad súdržnosti politík v záujme rozvoja možno uviesť nové globálne partnerstvo, ktoré by malo podporovať posilnený dialóg a spoluprácu medzi štátmi a ďalšími príslušnými zainteresovanými stranami s cieľom vytvoriť priaznivé prostredie pre zlepšenie výhod medzinárodnej migrácie v záujme rozvoja ľudských zdrojov prostredníctvom opatrení v oblastiach, ako je napríklad zníženie nákladov na migráciu a prevody remitencií alebo boj proti diskriminácii prisťahovalcov. EÚ bude pokračovať v úsilí o partnerskú spoluprácu s rozvojovými krajinami s cieľom maximalizovať vplyv migrácie na rozvoj v rámci globálneho prístupu k migrácii a mobilitě.

Obchod a otvorenosť obchodu v kontexte odôvodnených vnútroštátnych politík a reforiem zohráva zásadnú úlohu v súvislosti s odstraňovaním chudoby a trvalo udržateľným rozvojom. Je potrebné opätovne potvrdiť hodnotu systému založeného na pravidlách, ktorý bol v tejto súvislosti vytvorený v rámci WTO. EÚ pokračuje v iniciatívach na podporu trhovej integrácie najchudobnejších krajín prostredníctvom cielených akcií, napr. prostredníctvom všeobecného systému preferencií vrátane iniciatívy „Všetko okrem zbraní“ a osobitného režimu pre podporu udržateľného rozvoja a dobrej správy vecí verejných (VŠP+), podpory obchodu a bilaterálnych a regionálnych obchodných dohôd. Odporúčame našim partnerom, najmä rozvinutým a vyspelejším rozvojovým hospodárstvám, aby poskytli prístup na trh oslobodený od cla a kvót aj výrobkom, ktoré pochádzajú z najmenej rozvinutých krajín. Globálne partnerstvo by malo uznať význam odstraňovania prekážok obchodu medzi severom a juhom, obchodu medzi južnými krajinami a regionálneho obchodu, ktorý je rovnako dôležitý pre integráciu do globálnej ekonomiky. V tomto ohľade je potrebné podporiť väčšiu transparentnosť založenú na dostupnosti komplexných štatistík.

Veda, technológie, inovácie a budovanie kapacít by mali predstavovať základné podporné faktory a hnacie sily programu na obdobie po roku 2015. Politiky zamerané na získavanie a šírenie poznatkov sú ústrednou súčasťou programu. EÚ podporuje integrovaný a účinný prístup k vede, technológiám a inováciám v súlade s víziou stratégie Európa 2020. Na medzinárodnej úrovni podporuje rámcový program EÚ pre výskum a inovácie – Horizont 2020 – spoluprácu medzi EÚ a medzinárodnými partnermi v oblasti výskumu a inovácií. Je dôležité posilniť kapacity pre vedu, technológie a inovácie. EÚ podporuje rozvoj a transfer čistých a ekologických technológií prostredníctvom odstraňovania prekážok obchodu a prostredníctvom stimulov, vedeckej a technickej spolupráce a budovania kapacít. S cieľom predchádzať duplicite úsilia sa vo veľkej miere vychádza z existujúcich mechanizmov. Okrem vedy, technológií a inovácií je budovanie kapacít oblasťou, ktorá je nevyhnutná na zužitkovanie existujúcich znalostí a ktorá zabezpečí, že pokrok pri dosahovaní cieľov programu na obdobie po roku 2015 je udržateľný. Strategický plán pre podporu technológií a budovanie kapacít z Bali, ktorý v roku 2005 prijala riadiaca rada Programu OSN pre životné prostredie (UNEP), by mal byť v rámci ďalších úvah jedným z dôležitých prvkov.

Mobilizácia potrebných finančných zdrojov

Mobilizácia finančných prostriedkov bude takisto rozhodujúca. Vzhľadom na výzvy, ktorým svet čelí, je potrebné v plnej miere využiť všetky dostupné zdroje (vnútroštátne a zahraničné, verejné a súkromné). Národné vlády majú primárnu zodpovednosť, aby zmobilizovali a čo najlepšie využili svoje zdroje prostredníctvom vnútroštátnych politík. EÚ je pripravená podporovať tie krajiny, ktoré pri svojom úsilí najviac potrebujú pomoc. V tejto súvislosti

uznáva kľúčovú úlohu oficiálnej rozvojovej pomoci (ODA) a potvrdila svoj záväzok k dosiahnutiu cieľa 0,7 % do roku 2015.

Diskusia o financovaní rámca po roku 2015 poukázala na potrebu komplexného a integrovaného prístupu k financovaniu odstraňovania chudoby a trvalo udržateľného rozvoja, ako sa uvádza v oznámení z roku 2013 a v príslušných záveroch Rady. V tejto súvislosti majú zásadný význam tieto prvky:

- Mobilizácia domácich zdrojov je hlavným mechanizmom financovania výdavkov na politické ciele. Posilnenie daňovej politiky a správy, boj s nelegálnymi tokmi a korupciou a zlepšenie hospodárenia s prírodnými zdrojmi by mali byť prioritami do budúcnosti.
- Medzinárodné verejné financie budú mať aj naďalej osobitný význam v záujme doplnenia mobilizácie domácich zdrojov, pokiaľ tieto nie sú postačujúce, a využívania ďalších zdrojov a investícií v prípadoch, kde je to najvhodnejšie. Katalytický potenciál oficiálnej rozvojovej pomoci by sa mal lepšie využiť prostredníctvom mechanizmov, ako je napríklad spájanie.
- Súkromný sektor zostáva kľúčovým faktorom inkluzívneho a udržateľného rastu. Vlády by mali plne využiť možnosti, ktoré poskytuje súkromný sektor na vnútroštátnej a medzinárodnej úrovni, a to aj prostredníctvom najlepšieho využitia regulačných a operatívnych nástrojov v záujme väčšej účasti na dosahovaní spoločných cieľov.

Diskusie o financovaní v rámci nového globálneho partnerstva by sa mali opierať o činnosť Medzivládneho výboru expertov pre financovanie trvalo udržateľného rozvoja v úzkej koordinácii s prípravami na ďalšiu konferenciu o financovaní rozvoja a mali by zohľadňovať príslušné procesy v iných fórach, ako je napríklad UNFCCC, Dohovor OSN o biologickej diverzite a medzinárodný rámec pre znižovanie rizika katastrof po roku 2015 (akčný rámec po Hyogo), a byť s nimi konzistentné.

Závazky prijaté na štvrtom fóre na vysokej úrovni o účinnosti pomoci, ktoré sa konalo v Pusane v roku 2011, a na prvom stretnutí globálneho partnerstva na vysokej úrovni v roku 2014 by mali tvoriť základ účinnej rozvojovej spolupráce v kontexte po roku 2015. Pusanské zásady, ktoré sa týkajú aj menej bežných darcov, prinesú účinnejšie výsledkom rozvoja. EÚ pokračuje vo vykonávaní svojich politík s cieľom zvýšiť vplyv a účinnosť svojej vlastnej rozvojovej spolupráce.

Monitorovanie pokroku a zodpovednosť

V záujme úspešnej realizácie rámca po roku 2015 bude potrebné zaviesť dôkladné mechanizmy zodpovednosti na monitorovanie pokroku. Vzájomná zodpovednosť na vnútroštátnej a medzinárodnej úrovni by mala byť jadrom tohto mechanizmu vrátane monitorovania pokroku pri dosahovaní zámerov a cieľov programu po roku 2015. Sem by mal patriť aj prínos činností a financovania zo strany národných vlád, medzinárodných podujatí a podiel súkromného sektora na vnútroštátnom úsilí o podporu pri dosahovaní globálnych cieľov.

Zodpovednosť na vnútroštátnej úrovni a oficiálne štatistiky príslušných vnútroštátnych štatistických úradov musia byť základom pre monitorovanie pokroku. Na medzinárodnej úrovni bude mať zásadný význam pravidelné hodnotenie pokroku na vysokej úrovni, a to aj v rámci politického fóra na vysokej úrovni pre udržateľný rozvoj. Je potrebné vyhnúť sa duplicitě úsilia v prípade ostatných medzinárodných procesov vzájomnej zodpovednosti, ako je proces financovania rozvoja.

Okrem toho bude dôležité komplexné ročné monitorovanie pokroku, ktoré sa bude opierať o činnosť medziagentúrnej expertnej skupiny pre ukazovatele miléniových rozvojových

cieľov. Zásadný význam má lepšie využívanie existujúcich údajov a zabezpečenie zhromaždenia väčšieho počtu a kvalitnejších údajov, pričom sa využijú nové technológie a softvér. Existujúce mechanizmy a plány stratégií na posilnenie štatistických kapacít, ako je napríklad OECD Paris 21, Pusanský akčný plán pre štatistiku, ako aj národné stratégie pre rozvoj štatistiky, by mali byť východiskom pre ďalšie činnosti.

6. ĎALŠIE KROKY

Prístup vypracovaný v tomto oznámení ponúka širokú škálu prvkov dôležitých pre záverečnú fázu činnosti otvorenej pracovnej skupiny pre ciele trvalo udržateľného rozvoja, jej prepojenie s činnosťou Výboru expertov pre financovanie trvalo udržateľného rozvoja, rovnako ako pre diskusiu o programe po roku 2015 na budúcom Valnom zhromaždení OSN 69, ktoré sa začne v septembri 2014. Vychádza zo záverov Rady schválených v minulom roku a poskytuje Rade základ, aby mohla ďalej rozvíjať postoj EÚ. Uvádzajú sa v ňom významné prvky, ktoré by mali byť užitočné v strednodobom horizonte, pričom sa v ňom zohľadňuje, že postoj EÚ bude potrebné ďalej rozvíjať na základe záverečných správ otvorenej pracovnej skupiny a Výboru expertov a na základe súhrnnej správy generálneho sekretariátu OSN, ktorá bude vypracovaná koncom roka 2014.

EÚ a jej členské štáty sú naďalej pevne odhodlané zohrávať aktívnu a konštruktívnu úlohu v diskusiách o rámci na obdobie po roku 2015 a v priebehu vymedzovania rámca budú prispievať ďalším rozborom prioritných otázok a problémov. Komplexný postoj EÚ by mal poskytnúť potrebný základ pre oslovenie a konštruktívnu účasť partnerských krajín, zainteresovaných strán a občanov.